

Vasile PĂTRUȚ

**CONTABILITATEA FINANCIARĂ
A ÎNTRERINDERII**

CUPRINS

Pag

Cuvânt înainte	5
Capitolul 1. BAZELE ORGANIZĂRII CONTABILITĂȚII FINANCIARE A ÎNTRINDERII	
1.1. Definirea, sfera de acțiune și reglementarea contabilității financiare	15
1.1.1. Definirea contabilității financiare	15
1.1.2. Întreprinderea ca sferă de acțiune a contabilității	16
1.1.3. Normalizarea și reglementarea contabilă	19
1.2. Situațiile financiare anuale – produsul final al contabilității	21
1.3. Elementele (structurile) care descriu poziția financiară a întreprinderii: active, datorii, capital propriu	26
1.4. Elementele (structurile) care descriu performanța întreprinderii: venituri, cheltuieli, ajustări pentru menținerea nivelului capitalului	28
1.5. Evaluarea patrimoniului în contabilitate	30
1.6. Principiile, convențiile și conceptele contabile	31
1.7. Documentele contabile	34
1.8. Formele de contabilitate utilizate	38
1.9. Planul de conturi general	41
Capitolul 2. CONTABILITATEA CAPITALURILOR	
2.1. Delimitări și structuri privind capitalurile	43
2.2. Contabilitatea capitalului social	44
2.2.1. Evaluarea curentă a capitalului social	44
2.2.2. Contabilitatea constituirii capitalului social	46
2.2.3. Contabilitatea operațiilor privind creșterea capitalului social	48
2.2.3.1. Creșterea capitalului social prin aporturi noi în numerar și/sau în natură	48
2.2.3.2. Creșterea capitalului social prin operații interne	52
2.2.3.3. Creșterea capitalului social prin dubla mărire	53

Contabilitatea financiară a întreprinderii

2.2.3.4. Creșterea capitalului social prin convertirea obligațiunilor în acțiuni	55
2.2.4. Contabilitatea operațiilor privind micșorarea capitalului social	55
2.2.4.1. Micșorarea capitalului social prin rambursarea unei părți către acționari	55
2.2.4.2. Micșorarea capitalului social ca efect al pierderilor rezultate din activitatea societății	56
2.2.5. Contabilitatea altor operațiuni privind capitalul social	57
2.2.5.1. Micșorarea-creșterea capitalului social	57
2.2.5.2. Amortizarea capitalului social	57
2.2.5.3. Răscumpărarea propriilor acțiuni	57
2.2.6. Contabilitatea primelor legate de capital	59
2.2.7. Contabilitatea rezervelor din reevaluare	61
2.2.8. Contabilitatea rezervelor întreprinderii	62
2.3. Contabilitatea capitalurilor asimilate capitalului propriu	63
2.3.1. Contabilitatea subvențiilor pentru investiții	63
2.3.2. Contabilitatea rezultatului reportat	64
2.3.3. Contabilitatea provizioanelor pentru riscuri și cheltuieli	66
2.4. Contabilitatea datoriilor pe termen lung (împrumuturi și datorii asimilate lor)	69
2.4.1. Contabilitatea împrumuturilor din emisiunea de obligațiuni (creditul obligatar)	69
2.4.2. Contabilitatea creditelor bancare pe termen mijlociu și lung și a altor credite similare	75
2.4.3. Contabilitatea datoriilor ce privesc imobilizările financiare	76
2.4.4. Contabilitatea altor împrumuturi și datorii asimilate	77

Capitolul 3. CONTABILITATEA ACTIVELOR IMOBILIZATE

3.1. Delimitări	78
3.2. Contabilitatea imobilizărilor necorporale	78
3.3. Contabilitatea imobilizărilor corporale	85
3.3.1. Definierea, clasificarea, criteriile de recunoaștere	85
3.3.2. Evaluarea imobilizărilor corporale	86
3.3.3. Amortizarea imobilizărilor corporale	87
3.3.3.1. Delimitări	87

3.3.3.2. Calculul amortizării	88
3.3.3.2.1. Amortizarea în funcție de durata normală de utilizare	88
3.3.3.2.2. Amortizarea în funcție de numărul unităților produse	93
3.3.3.2.3. Calculul global al amortizării	94
3.3.3.3. Contabilitatea amortizării	95
3.3.4. Contabilizarea operațiunilor privind terenurile și amenajările de terenuri	97
3.3.5. Contabilizarea operațiunilor privind mijloacele fixe	99
3.3.5.1. Operațiile privind intrările de mijloace fixe	100
3.3.5.2. Operațiunile privind ieșirile de mijloace fixe	109
3.4. Contabilitatea immobilizărilor financiare	113
3.5. Contabilitatea provizioanelor pentru deprecierea immobilizărilor	118

Capitolul 4. CONTABILITATEA STOCURILOR ȘI A PRODUCȚIEI ÎN CURS DE EXECUȚIE

4.1. Delimitări și structuri privind stocurile	121
4.2. Evaluarea stocurilor	121
4.2.1. Evaluarea stocurilor la intrare	121
4.2.2. Evaluarea stocurilor la ieșire	123
4.3. Metode de contabilitate a stocurilor: inventarul permanent și inventarul intermitent	127
4.4. Contabilitatea stocurilor de materii prime și materiale consumabile	128
4.5. Contabilitatea materialelor de natura obiectelor de inventar și a baracamentelor	141
4.6. Contabilitatea stocurilor din producție proprie	142
4.7. Contabilitatea animalelor	146
4.8. Contabilitatea mărfurilor	146
4.8.1. Contabilitatea mărfurilor la o întreprindere comercială cu ridicare (en gross)	148
4.8.2. Contabilitatea mărfurilor la o întreprindere comercială cu amănuntul (en detail)	153
4.8.3. Contabilitatea mărfurilor la o întreprindere comercială cu dublă activitate: cu ridicare și cu amănuntul	158
4.8.4. Contabilitatea vânzărilor cu plata în rate	159
4.8.5. Contabilitatea mărfurilor primite spre vânzare în consignație	162
4.9. Contabilitatea ambalajelor	163

Contabilitatea financiară a întreprinderii

4.10. Contabilitatea stocurilor aflate la terți	167
4.11. Particularitățile contabilității importurilor de bunuri	169
4.11.1. Importul pe bază de comision	169
4.11.2. Importul pe cont propriu	170
4.12. Contabilitatea provizioanelor pentru deprecierea stocurilor și producției în curs de execuție	171
Capitolul 5. CONTABILITATEA RELAȚIILOR CU TERȚII	
5.1. Contabilitatea datoriilor și creanțelor comerciale	174
5.1.1. Contabilitatea datoriilor comerciale: furnizori și efecte comerciale de plătit	174
5.1.2. Contabilitatea creanțelor comerciale: clienți și efecte comerciale de primit	176
5.1.3. Contabilitatea reducerilor de preț efectuate în relațiile comerciale	181
5.1.4. Contabilitatea avansurilor intersocietăți	183
5.1.5. Contabilitatea efectelor de comerț	184
5.2. Contabilitatea decontărilor cu personalul	189
5.3. Contabilitatea decontărilor privind asigurările și protecția socială	193
5.4. Contabilitatea decontărilor cu bugetul statului și cu alte organisme publice	197
5.5. Contabilitatea decontărilor în cadrul grupului și cu asociații	202
5.5.1. Decontările în cadrul grupului	202
5.5.2. Decontările privind interesele de participare	204
5.5.3. Decontările cu asociații	205
5.6. Contabilitatea decontărilor din operațiile în participație	206
5.7. Contabilitatea decontărilor cu debitorii și creditorii diverși	209
5.8. Contabilitatea operațiunilor de regularizare între exercițiile financiare	211
5.8.1. Cheltuieli și venituri înregistrate în avans	211
5.8.2. Decontări din operații în curs de clarificare	212
5.9. Contabilitatea decontărilor în cadrul unității	213
5.10. Contabilitatea provizioanelor pentru deprecierea creanțelor	213

Capitolul 6. CONTABILITATEA TREZORERIEI

6.1. Delimitări și structuri privind trezoreria întreprinderii	216
6.2. Contabilitatea operațiilor de decontări în numerar și a altor valori	217
6.3. Contabilitatea operațiilor efectuate prin conturile întreprinderii la bănci	219
6.3.1. Contabilitatea decontărilor fără numerar	219
6.3.1.1. Reflectarea în contabilitate a operațiunilor prin conturile de disponibilități la bancă în lei	220
6.3.1.2. Particularități privind contabilitatea operațiilor în devize (valută)	221
6.3.1.3. Particularități privind contabilitatea acreditivelor și avansurilor de trezorerie	225
6.3.1.4. Contabilitatea valorilor de încasat	229
6.3.2. Contabilitatea creditelor bancare pe termen scurt	229
6.4. Contabilitatea investițiilor financiare pe termen scurt	230
6.5. Contabilitatea provizioanelor pentru deprecierea conturilor de trezorerie	232

Capitolul 7. CONTABILITATEA FINANCIARĂ A CHELTUIELILOR ȘI VENITURILOR

7.1. Contabilitatea financiară a cheltuielilor și veniturilor din activitatea de exploatare a întreprinderii	235
7.1.1. Contabilitatea financiară a cheltuielilor de exploatare	235
7.1.1.1. Contabilitatea cheltuielilor privind consumurile stocate și nestocate	235
7.1.1.2. Contabilitatea cheltuielilor cu lucrările și serviciile executate de terți	236
7.1.1.3. Contabilitatea cheltuielilor cu impozitele, taxele și vărsămintele asimilate	238
7.1.1.4. Contabilitatea cheltuielilor cu personalul	239
7.1.1.5. Contabilitatea cheltuielilor de exploatare privind amortizările și provizioanele	240
7.1.2. Contabilitatea financiară a veniturilor din activitatea de exploatare	240
7.1.2.1. Contabilitatea veniturilor din vânzări de produse, mărfuri, servicii prestate și din alte activități (cifra de afaceri)	240

Contabilitatea financiară a întreprinderii	
7.1.2.2. Contabilitatea veniturilor din variația stocurilor	241
7.1.2.3. Contabilitatea veniturilor din producția de imobilizări	245
7.1.2.4. Contabilitatea veniturilor din subvenții de exploatare	245
7.1.2.5. Contabilitatea altor venituri din exploatare	246
7.1.2.6. Contabilitatea veniturilor din provizioane privind exploatarea	247
7.2. Contabilitatea financiară a cheltuielilor și veniturilor din activitatea financiară	247
7.2.1. Contabilitatea cheltuielilor financiare	247
7.2.2. Contabilitatea veniturilor financiare	249
7.3. Contabilitatea cheltuielilor și veniturilor extraordinare	251
7.4. Contabilitatea operațiilor privind determinarea rezultatului lunar	251

Capitolul 8. CONTABILITATEA ACTIVELOR ȘI DATORIILOR (PASIVELOR)

CONTINGENTE (EVENTUALE)

(CONTURILE ÎN AFARA BILANȚULUI)

8.1. Contabilitatea activelor contingente	256
8.2. Contabilitatea datoriilor contingente	257

Capitolul 9. LUCRĂRILE CONTABILE DE ÎNCHIDERE A EXERCITIULUI

FINANCIAR. REDACTAREA ȘI DEPUNEREA SITUAȚIILOR

FINANCIARE (CONTURILOR) ANUALE

9.1. Lucrările contabile de închidere a exercițiului financiar	258
9.1.1. Întocmirea balanței conturilor înainte de inventariere. Inventarul contabil.	259
9.1.2. Inventarierea generală a patrimoniului	259
9.1.3. Contabilitatea operațiilor de regularizare	261
9.1.3.1. Operații privind regularizarea plusurilor și minusurilor de inventar	261
9.1.3.2. Operații privind calculul amortizărilor	262
9.1.3.3. Operații privind provizioanele pentru deprecieri	263
9.1.3.4. Operații privind provizioanele pentru riscuri și cheltuieli	264
9.1.3.5. Diferențe de curs valutar pentru disponibilitățile în valută	264
9.1.3.6. Operațiile privind delimitarea în timp a cheltuielilor și veniturilor înregistrate în avans	265
9.1.4. Balanța conturilor după inventariere (balanța de verificare finală)	265

9.1.5.	Determinarea rezultatului exercițiului și distribuirea profitului sau finanțarea pierderii	268
9.1.5.1.	Determinarea rezultatului exercițiului	268
9.1.5.2.	Impozitarea profitului	269
9.1.5.3.	Distribuirea rezultatului exercițiului	274
9.2.	Redactarea situațiilor financiare	278
9.2.1.	Elaborarea bilanțului	278
9.2.2.	Elaborarea contului de profit și pierdere	282
9.2.3.	Situația fluxurilor de trezorerie	285
9.2.4.	Situația modificărilor capitalului propriu	287
9.2.5.	Note explicative la situațiile financiare anuale	288
9.2.6.	Raportul administratorilor	290
9.3.	Auditarea situațiilor financiare, aprobarea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportului anual al întreprinderii	290
9.4.	Consolidarea situațiilor financiare (conturilor) anuale	291
9.5.	Analiza financiară pe baza situațiilor financiare anuale	296
9.5.1.	Analiza pe baza bilanțului propriu-zis	296
9.5.1.1.	Analiza statică a bilanțului contabil	296
9.5.1.2.	Analiza dinamică a bilanțului contabil	299
9.5.1.2.1.	Tablouri bazate pe fluxurile de fonduri	299
9.5.1.2.2.	Tablouri bazate pe fluxurile de trezorerie	300
9.5.2.	Analiza pe baza contului de profit și pierdere	300
9.5.2.1.	Tabloul soldurilor intermediare de gestiune	301
9.5.2.2.	Capacitatea de autofinanțare	301
9.5.3.	Analiza combinată	302

Capitolul 10. CONTABILITATEA OPERAȚIILOR PRIVIND EVENIMENTELE SPECIALE ÎN VIAȚA ÎNTRINDERII

10.1	Contabilitatea dizolvării și lichidării societăților comerciale	305
10.1.1.	Aspecte generale privind dizolvarea și lichidarea societăților comerciale	305
10.1.2.	Contabilitatea lichidării societății comerciale	306
10.1.2.1.	Lichidarea propriu-zisă	306
10.1.2.2.	Partajul între asociați sau acționari a activului net rămas	309

Contabilitatea financiară a întreprinderii

10.2.	Contabilitatea fuziunii și divizării societăților comerciale	312
10.2.1.	Aspecte generale privind fuziunea societăților comerciale	312
10.2.2.	Contabilitatea operațiilor de fuziune	313
10.2.2.1.	Fuziunea absorbtie	313
10.2.2.2.	Fuziunea reunire (prin contopire)	315
10.2.3.	Divizarea societăților comerciale	320
BIBLIOGRAFIE		322
ANEXE		325